

TOIMITTANEET MIKKO T. VIRTANEN,
PIRJO HIIDENMAA & JYRKI NUMMI

KERTO- MUKSEN KEINAIN

TARINALLISUUS
MEDIASSA JA
TIETOKIRJALLISUUDESSA

Gaudeamus

Helsingin Sanomain Säätiö on tukenut teoksen kirjoittamista

Copyright © 2020 Tekijät & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Emmi Kyytsönen

KL 86.18, 07 • UDK 82,07

ISBN 978-952-345-074-5

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2020

SISÄLLYS

KERTOMUKSET MEDIASSA JA TIETOKIRJALLISUUDESSA Kielen- ja kirjallisuudentutkimuksen yhteisellä alueella	7
<i>Mikko T. Virtanen</i>	

I

TIETOKIRJA KERTOVAN KIRJALLISUUDEN KENTÄLLÄ

TRENDINÄ TARINALLINEN TIETOKIRJA	23
<i>Pirjo Hiidenmaa</i>	
KENEN SANAT JA TARINAT? Tietokirjallisuus kaunokirjallisuuden lähteenä	51
<i>Sanna Nyqvist</i>	

II

TIEDETTÄ POPULARISOIVA TIETOKIRJALLISUUS

KERTOMUSLAJIT TIEDETTÄ OMAKOHTAISESTI POPULARISOIVASSA TIETOKIRJASSA Systeemis-funktionaalinen näkökulma	79
<i>Mikko T. Virtanen</i>	
TERMIEN HAVAINNOLLISTAMISEN KERRONNALLISET KEINOT YLEISTAJUISISSA TIETOKIRJOISSA Näkökulmana toimintokuviot	112
<i>Henri Satokangas</i>	
MINÄ TUTKIJA, ME IHMISET Ensimmäisen persoonan ilmausten tehtäviä tutkijan kirjoittamassa tietokirjassa	133
<i>Elina Vitikka</i>	

III MUU TIETOKIRJALLISUUS

KIRJALLINEN MATKAKERTOMUS KOKEMUSTEN
JA TIETOJEN VÄLITTÄJÄNÄ 159

Ilona Lindh

KOKEMUKSEN ASIAANTUNTIJAT KERTOVAT
Surukertomusten keinoista ja tehtävistä tietokirjoissa 187

Anna Hollsten

HUVIKSI JA HYÖDYKSI
Anekdootti ja eksemplum nykyaikaisessa
historiankirjoituksessa 212

Jyrki Nummi

TULKINTAA VASTAKKAISISTA SUUNNISTA
Esseen omaelämäkerrallisten elementtien merkitykset
lukijalle ja tekijälle 234

Päivi Koivisto

IV JOURNALISMI

KOKEMUKSELLISUUS, MALLITARINAT JA EKSEMPLAARISUUS
TARINALLISEN YKSILÖJOURNALISMIN VALTAKAUDELLA 273

Maria Mäkelä & Laura Karttunen

TIEDON KERTOMINEN JA NÄYTTÄMINEN SARJAKUVASSA
Esimerkkinä Emmi Niemisen ja Johanna Vehkoon
Vihan ja inhon internet 307

Ralf Kauranen & Olli Löytty

JÄLKISANAT 335

Kirjallisuus 339

Kirjoittajat 363